

SUOMEN YLIOPISTOKIRJASTOJEN NEUVOSTON VAIKUTTAMISEN VUOSI 2007

Strategia, perustietoaineistot ja rahoitus keskipisteenä

Rahoitus selvitys ja yliopistojen rahoitusta koskeva julkilausuma luovutettiin 14.9. heti aamusta opetusministeri Sari Sarkomalle.

Vuotta 2007 voisi nimittää vaikuttamisen vuodeksi. Keväällä kirjastosektorit julkaisivat yhteisen julkilausuman perustietoaineistojen hankinnasta valtion rahoituksella. Syksyllä oli vuorossa neuvoston oma julkilausuma yliopistokirjastojen rahoituksesta.

Neuvosto kommentoi vuoden aikana kahteen otteeseen opetusministeriön kehityssuunnitelmaa 2007-2012, jotta siinä otettaisiin huomioon yliopistokirjastojen näkökulmat. Lisäksi opetusministeriön tiedonsaannista huolehdittiin yliopistokirjastojen asioita hoitavan ylitarkastajan välityksellä.

Vuoden päätteeksi lähestyttiin Kansalliskirjaston johtokuntaa kirjelmällä, jossa toivottiin läpinäkyvyyttä toimintaan ja tasapainoisuutta päätöksentekoon sekä talouden seurantaan.

Selvityksen käynnistäminen yliopistojen informaatiotutkimusten laitosten kanssa kansallisen yliopistokirjastojen palveluita kehittävän tutkimusohjelmaesityksen laatimiseksi oli merkittävä avaus sidosryhmäyhteistyössä.

Uudesta rakenteellisen kehittämisen hankekokonaisuudesta jätettiin esitysluonnos opetusministeriöön. Vanhat hankkeet valmistuivat siten, että elokuun lopulla luovutettiin ministeriöön rahoitus selvitys, ja loppuvuodesta kansallisen kokoelmakartan kehittäminen siirtyi Varastokirjastolle. Laatu- ja vaikuttavuushankkeessa tuotettiin laatutyön opas korkeakouluille ja prosessivaukset ydinalueille.

Neuvoston yhteistyökumppanit professori Eero Sormunen ja tutkija Jarkko Kari Tampereen yliopiston informaatiotutkimuksen laitokselta.

Kansalliskirjasto ilmoitti luovuvansa neuvoston ”pääkonttorin” eli suunnittelijan toiminnan rahoittamisesta vuoden 2007 jälkeen. Yhteisrahoitteiseksi muuttuvan toiminnan sijoituspaikasta järjestettiin tarjouskilpailu, jonka voitti Helsingin yliopiston kirjastopalvelujen koordinoituyksikkö.

Perustoiminta

Uudesta strategiasta kerrottiin kirjastoissa ja sidosryhmille

Vuosi alkoi neuvoston uuden strategian 2007-2012 implementoinnilla. Strategiasta tiedotettiin sidosryhmille sähköpostitse sekä laatimalla lehtiartikkeleita. Lisäksi sen pohjalta käytiin keskustelua ja jäsenkirjastoissa. Jäsenkirjastojen tiedotuksen tueksi laadittiin kalvosarja, jonka toimivuutta testattiin Kuopion yliopiston sekä Teknillisen korkeakoulun kirjastossa.

Neuvoston strategian esittely- ja keskustelutilaisuus Teknillisen korkeakoulun kirjastossa. TKK:laisilla oli ideoita neuvoston vaikuttamispolitiikkaan, muun muassa omaa kansanedustajaa ehdotettiin. Neuvoston strategian esittelytilaisuudessa keskusteltiin myös kirjaston omasta strategiasta ja vertailtiin sitä neuvoston strategiaan.

Säännöt tarkistettiin ja toimintamalleja luotiin

Yleinen tiedotuksen toiminta- ja vastuunjakomalli.

Neuvoston sääntöjä tarkistettiin lisäämällä mahdollisuus pysyvien asiantuntijoiden nimeämiseen sekä määrittelemällä työvaliokunnan päätösvaltaisuus. Hyväksyttiin yleinen tiedotuksen toimintamalli, jossa vastuu on jaettu keskitetyn ja alueellisen tiedotuksen välillä. Vaikka jäsenkohtaisia kummitilittokkoja ei nimetty, jotkut jäsenistä lähestyivät keväällä aktiivisesti alueensa poliittikoja. Lisäksi yksittäiset yliopistokirjastot tiedottivat omissa yliopistoissaan ja paikallisille lehdille muun muassa neuvoston strategiasta ja julkilausumista. Keskitetysti tiedotettiin valtakunnalliselle medialle, valtakunnallisille järjestöille ja poliittisille puolueille sekä opetusministeriölle.

Neuvoston tahtotilaa muotoiltiin ja tehtiin näkyväksi julkilausumilla

Kirjastosektorit julkaisivat keväällä yhteisen julkilausuman, jossa esitettiin, että hallitus varaisi viidestä kymmeneen miljoonaa euroa huippututkimuksen ja kansalaisten perustietoaineistojen hankintaan. Esiityksen pohjana oli kansallisten elektronisten aineistojen hankinnassa verkostoyhteistyöelimenä toimivan FinELib-konsortion kartoitus. Yliopistokirjastojen neuvoston intressissä oli erityisesti keskeisimpien tieteellisten elektronisten aineistojen (elektronisten lehti- ja kirjapakettien sekä tietokantojen) kustantaminen valtion varoin. Vaikka varausta ei kirjattu hallitusohjelmaan, yliopistokirjastot saivat henkilökohtaisien kontaktien välityksellä ja tiedotteita lähettämällä asialle julkisuutta sidosryhmissä ja poliittisissa puolueissa.

Julkilausumasta, jossa edellytetään kansalaisten ja tieteellisten perustietoaineistojen kustantamista valtion rahoituksella ja sitä koskevan rahoitusvarauksen tekemistä hallitusohjelmaan, päätettiin kirjastosektoreiden yhteiskokouksessa 20.3.

Myös opetusministeriön asettamalle tutkimusinfrastruktuuryöryhmälle osa neuvoston jäsenistä välitti yliopistokirjastojen näkökulmia, ja kirjastot olivatkin hyvin esillä työryhmän muistiossa.

Neuvosto luovutti syksyllä yliopistokirjastojen rahoituksen julkilausuman ja taustaselostuksen opetusministeri Sari Sarkomaalle ja rehtorien neuvoston puheenjohtajalle Ilkka Niiniluodolle. Julkilausumassa esitettiin rahoitusta, joka vastaa tutkimuskirjallisuuden hinnannousua, nykyaikaisen opiskelun ja muiden tilojen kustannusten kasvua sekä ko-koavia tietojärjestelmä- ja tietoliikennekustannuksia. Neuvosto kiinnitti huomiota myös kirjastohenkilöstön palkkatason. Lisäksi yliopistokirjastot vaativat täydentävästä tutkimusrahoituksesta osuutta, joka vastaa kirjasto- ja tietopalveluiden käytön lisäkustannuksia.

Rehtorien neuvoston puheenjohtaja Ilkka Niiniluoto ja pääsihteeri Liisa Savunen kuuntelevat 14.9. neuvoston kannanottoja.

Julkilausumassa esitettiin myös, että yhteiskunnallisen palvelutehtävän rahoitus selvitetäisiin. Tässäkin julkilausumassa kiinnitettiin huomiota siihen, että tieteelliset perusaineistot tulisi

Opetusministeri Sari Sarkomaa ja ylitarkastaja Anne Luoto-Halvari.

kustantaa tutkimusta tukeville kirjastoille valtion keskitetyllä rahoituksella. Rahoitus esitettiin varattavaksi tutkimusinfrastruktuurin kehittämiseen ehdotetusta lisämäärärahasta. Opetusministeriössä oltiin kiinnostuneita yliopistokirjastojen näkemyksistä korkeakoululaitoksen organisaatio- ja säädösmuutosten vaikutuksista kirjastotoimintaan. Opetusministeri piti tärkeänä mahdollisten vaikutusten ennakoimista ennen päätöksentekoa. Yliopistokirjastojen edustajat näkivät tärkeäksi, että yliopistokirjastot pysyvät muutosprosessissa opetusta ja tutkimusta tuke- vina sekä avoimesti kansalaisia palvelevina laitoksina. Toivottiin, että verkostoyhteistyönä luodut hyviksi koetut palvelut ja toiminnot voidaan säilyttää.

Yliopistokirjastojen rahoitusta koskeville epäkohdille saatiin julkisuutta lehdistössä, ja tieto yliopistokirjastojen julkilausumasta levisi sekä kansalaisten että kirjastoammattilaisten keskuudessa.

Helsingin yliopiston kirjastopalvelujen koordinoituyksiköstä neuvoston uusi päämaja vuodeksi 2008

Kansalliskirjasto ilmoitti alkusyksystä Suomen yliopistokirjastojen neuvostolle, että se ei niukkojen taloudellisten resurssien takia kohdenna neuvoston suunnittelijan virkaa yhteistyösihteerin tehtäviin. Suunnittelijan toimipiste on ollut Kansalliskirjastossa neuvoston tähänastisen toiminnan ajan. Neuvosto päätti palkata suunnittelijan yhteisellä rahoituksella vuodeksi 2008. Sijoituspaikasta järjestettiin tarjouskilpailu, johon osallistuivat Teknillisen korkeakoulun kirjasto, Helsingin yliopiston kirjastopalvelujen koordinoituyksikkö ja Kansalliskirjasto. Edullisimman tarjouksen teki Helsingin yliopiston kirjastopalvelujen koordinoituyksikkö. Suunnittelija on neuvoston ainoa palkattu työntekijä, joten suunnittelijan sijoituspistettä voi periaatteessa kutsua neuvoston pääkonttoriksi.

Suunnittelijat Helena Mattila, Aki Kangas ja Toni Vesterinen avasivat 23.10. tarjoukset.

Neuvoston hankkeet

Kokoelmakarttaa päätettiin jatkaa Varastokirjaston koordinoimana

Vuonna 2003 alkanut pilotti päättyi kesällä 2007. Hankkeen loppuraportti lähetettiin ministeriöön huhtikuun lopussa ja neuvoston asettama ohjausryhmä päätti työnsä 13.8.2007. Hanke liittyi neuvoston tavoitteeseen parantaa aineistojen saatavuutta ja kattavuutta. Siinä kehitettiin kokoelmien kartoitus- ja kuvailumenetelmiä sekä tarkoitukseen soveltuvaa yhteistä tietokantaa. Opetusministeriö rahoitti toimintaa vuoden 2007 aikana 20 654 eurolla.

Vuoden 2007 aikana tekninen alusta vaihdettiin Encompasista DSpaceen. Laadullisen arvioinnin menetelmiä ja ohjeistusta kehitettiin. Yliopistokirjastot osallistuivat määrällisten kartoitusten tekemiseen sekä kokoelmien kuvailuun ja arviointiin omien resurssiensa mukaisesti.

Varastokirjaston johtaja Pentti Vattulainen, konsultti Mary Bushing USA:sta ja Teknillisen korkeakoulun ylikirjastonhoitaja Ari Muhonen.

Kirjastojen johtoa 15.8. tilaisuudessa. Keskellä Vuokko Palonen, joka johti neuvoston kokoelmakarttahanketta.

Tieteellisten kirjastojen johdon tietämystä kokoelmien kuvailusta ja kokoelmakartasta laajennettiin järjestämällä filosofian tohtori Mary Bushingin johdolla 15.8. koulutus- ja keskustelutilaisuus. Tilaisuudessa Mary Bushing tarkasteli kokoelmien kartoituksen hyötyjä erityisesti yksittäisen kirjaston näkökulmasta. Suomalaisten kirjastojen kokoelmapoliittisia näkemyksiä ja kokemuksia kokoelmien arvioinnista esittelivät tietopalvelupäällikkö Elisa Paavilainen Suomen ympäristökeskuksesta ja ylikirjastonhoitaja Ari Muhonen Teknillisen korkeakoulun kirjastosta. Englannin kielellä järjestetyn tapahtuman puheenjohtajana toimi kirjastonjohtaja Pentti Vattulainen Varastokirjastosta.

Samassa yhteydessä järjestettiin yhteistyössä Kansalliskirjaston kanssa yliopistokirjastojen, erikoiskirjastojen ja ammattikorkeakoulujen kirjastojen henkilökunnalle kaksipäiväinen maksullinen seminaari, josta ensimmäinen päivä oli kokoelmatyön perusteita ja toinen jatkoa edellisen kesän kokoelmakoulutukselle.

Varastokirjasto selvitti syksyllä tieteellisten kirjastojen kiinnostuksen ja mahdollisuudet jatkaa hankkeessa kehitettyä toimintaa vuoden 2008 alusta osallistumismaksuperiaatteella. Kiinnostusta löytyi tarpeeksi. Kokoelmakartan rakentamista jatketaan vuonna 2008 Varastokirjaston koordinoimana. Varastokirjasto otti hoitaakseen kokoelmakartan postituslistan ja verkkosivuston¹ rakentamisen ja ylläpidon. Kokoelmien kuvailun tallennusalusta ja sen ylläpito tilattiin Kansalliskirjastosta.

Sirpa Janhonen Varastokirjastosta koordinoi kokoelmakarttaa loppuvuodesta 2007.

¹ <http://www.nrl.fi/kokoelmakartta/>

IL-hanke siirtyi jatkuvaksi toiminnaksi - jälkimaininkina julkaistiin kirja

Hankkeen päätöskokoukset pidettiin vuoden alussa. Opetusministeriölle lähetettiin hankkeen loppuraportti 15.2.2007. Rahaa jäi käytettäväksi vielä vuoden 2007 aikana, joten ohjausryhmä jatkoi toimintaansa. Vuodelle 2007 siirtynyt rahoitus käytettiin muun muassa informaatiolukutaitoseminaarin järjestämiseen, hankkeen vaikutusten tutkimiseen opinnäytetyönä ja opintomatkaan Iso-Britanniaan.

Informaatiolukutaidon kehittämistä jatkettiin osana kirjastojen normaalitoimintaa siten, että hankkeessa kehitetyt työkalut jäivät yliopistokirjastojen hyödynnettäviksi jatkossakin. Yhdyshenkilötoimintaa koordinoi ja verkkosivuja ylläpiti Helsingin yliopiston käyttäytymistieteellinen tiedekunta. Kysymyspankista vastasivat Vaasan tiedekirjasto Tritonia ja Suomen virtuaaliyliopisto.²

Marraskuun lopulla ilmestyi Anne Nevgin toimittama julkaisu *Informaatiolukutaito yliopisto-opetuksessa*. Teoksessa on artikkeleita, joissa tarkastellaan informaatiolukutaitoa eri näkökulmista. Lisäksi kirjaan on koottu kokemuksia käytännön yhteistyökokeiluista. Neuvosto ja Suomen tieteellinen kirjastoseura järjestivät 28.11.2007 *Tehoa opintoihin - informaatiolukutaidolla tuloksiin* –seminaarin, jossa valotettiin informaatiolukutaidon opetuksen ja suunnittelun käytäntöjä kotimaisesta ja kansainvälisestä näkökulmasta.

Dosentti, yliopistopedagogiikan yliopistonlehtori Anne Nevgi.

Rahoitus selvitys toi tietoa yliopistokirjastojen rahoituksen epäkohdista

Rahoitus selvityksen tavoitteet liittyivät opetusministeriön hallinnonalan tuottavuusohjelmaan 2006-2010 ja ylipäätään toimintaympäristön muutoksiin. Kansalliskirjasto sai opetusministeriön kehittämisrahoista 22 000 euroa vuoden 2005 lopussa yliopistokirjastojen rahoitusta koskevan perusselvityksen tekemiseen ja rahoitusmallien kehittämiseen. Sillä pystyttiin kattamaan osa selvityksen vuonna 2006 vaatimista kustannuksista. Vuoden 2007 kustannuksista yliopistokirjastot vastasivat itse. Hankkeen loppuraportti luovutettiin opetusministeriöön huhtikuun lopussa ja selvitys lopullisessa muodossaan elokuun lopussa. Selvitysraportti julkaistiin neuvoston verkkosivuilla ja jaettiin yhdessä neuvoston rahoitusjulkilausuman kanssa laajasti tiedoksi. Yksittäisiä yliopistokirjastoja selvityksen aineistot kiinnostivat siinä määrin, että osa yliopistokirjastoista otti aineistoja käyttöönsä jo keskeneräisinä suunnittelunsa tueksi.

Selvityksessä tarkasteltiin rahoituksen ja kustannusten kehittymistä aikavälillä 1996-2005 sekä otoksina tietyiltä vuosilta. Sen mukaan yliopistokirjastojen rahoitus nousi ajanjaksolla suhteessa vähemmän kuin yliopistojen rahoitus. Merkittävä osuus rahasta ohjautui jatkuvasti kasvaviin tila- ja aineistokuluihin. Tehokkuutta osoittanee, että henkilöstömenot eivät ajanjaksolla suhteellisesti kasvaneet, vaikka tehtävät ovat lisääntyneet. Selvitys paljasti myös, että kaikista yliopistojen tietoaineistohankinnoista 2000-luvulla saatu keskitetty tuki elektronisten aineistojen hankintaan muodosti vain kymmenisen prosenttia. Opetusministeriön tuki toimintamallina paikkansa lunastaneelle FinELibin keskitetylle hankinnalle ei ole selvityksen mukaan seurannut kustannuskehitystä vaan se on säilynyt tarkastelun ajan euromääräisesti samana.

Selvitysnainen emeritaprofessori ja –yliopistokirjastonhoitaja Sinikka Koskiala esitti mm. korjausta yliopistokirjastojen elektronisten aineistojen ja tilakustannusten rahoitukseen, kirjastoille erää täydentävästä rahoituksesta sekä lisää tukea vapaehtoiselle yhteistoiminnalle.

² IL-verkkosivut: <http://www.helsinki.fi/infolukutaito/>, kysymyspankki: <http://www.vy.fi/klaara>

Rahoitus selvitys oli ensimmäinen laaja erillisprojekti, jossa hyödynnettiin tieteellisten kirjastojen yhteistilastotietokannan (KITT) tietoja, joten hankkeella oli vaikutuksia tietokannan sisällön ja ylläpidon kehittämiseen. Tieteellisten kirjastojen yhteistilastoa korjattiin 26.4.2007 siten, että sieltä poistettiin vuosilta 2005 ja 2006 rahoitus selvityksessä esiin tullut opetusministeriön tuen päällekkäinen ilmoittaminen yliopistokirjastojen ja Kansalliskirjaston tiedoissa. Hanke paljasti, että on vaikea tuottaa vertailukelpoista tietoa, jos yliopistokirjastoilla on epäyhtenäisiä käytäntöjä tilastoinnissa, kirjanpitoperiaatteissa ja tiliöinnissä. Hyödyntäessään kirjaston yhteistilastotietokannan (KITT) tietoja kaikkine vaikeuksineen hanke vaikutti siihen, että tilastot kuvaavat aikaisempaa paremmin tapahtunutta ja todennäköisesti myös siihen, että tulevaisuudessa kirjastojen yhteistilastosta saadaan entistä täsmällisempiä tilastotietoja.

Hankkeen pysyviä vaikutuksia on vaikea arvioida. Selvityksen pohjalta käynnistettiin yliopistokirjastojen yhteisiä keskusteluja. Opetusministerille esitettiin selvityksen luovuttamisen yhteydessä toive, että opetusministeriö, yliopistot ja yliopistokirjastot voisivat sopia yhdessä tunnusluvuista ja seurattavista tiedoista. Hankkeen työläys osoitti, että tulevaisuudessa olisi tarpeen saada tietokannan tiedoista valmisraportit keskeisistä taulukoista ja kuvioista.

Laatuhankkeessa tuotettiin opas ja prosessikuvaukset

Laatu ja vaikuttavuus -hankkeen käynnistämisen taustalla oli muun muassa opetusministeriön yliopistoille asettama tavoite laatu järjestelmien auditoinnista vuoteen 2010 mennessä. Lisäksi haluttiin helpottaa laadun ja vaikuttavuuden arvioinnin kytkemistä osaksi yliopistokirjastojen johtamista sekä kirjastojen vaikuttavuuden osoittamista. Korkeakoulujen arviointineuvosto myönsi vuoden 2005 lopulla Helsingin yliopistolle yhteisen hankkeen koordinointiin 18 000 euroa.

Hankkeessa jatkettiin seminaarien järjestämistä 28.5. *Laadun ja vaikuttavuuden arviointi yliopistokirjastoissa* -seminaarilla, joka oli suunnattu yliopisto- ja ammattikorkeakoulukirjastojen johdolle. Seminaarissa käsiteltiin kirjastotilojen vaikuttavuutta, työhyvinvoinnin mittaamista, osaamisen arviointia, kokoelmien vaikuttavuuden arviointia, kyselyjä laadun ja arvioinnin välineenä sekä kirjastojen käytätapoja ja niiden oppimisvaikutuksia.

Lisäksi hankkeessa ilmestyi AMKIT-konsortion, Suomen tieteellisen kirjastoseuran ja neuvoston yhteisrahoituksella lokakuun lopulla julkaisu *Laatu ratkaisee – laatutyön opas korkeakouluille*³. Sen tavoitteena on toimia ohjekirjana kirjaston laatu käsikirjan laatimisessa ja laatu järjestelmän jatkuvassa kehittämisessä sekä tarjota työkaluja yliopisto- ja ammattikorkeakoulukirjastojen laatu järjestelmän auditointiin valmistautumiseen. Julkaisussa on laatutyöhön opastavia ja johdattelevia artikkeleita sekä käytännön esimerkkejä siitä, miten laatutyötä on Suomen eri korkeakoulukirjastoissa tehty.

Vuoden lopulla valmistuivat Arja Juntusen tuottamat yliopistokirjastojen ydin- ja tukiprosessien kuvaukset. Kokonaisuuteen liittyy myös hänen kirjoittamansa johdanto prosessikuvausten laatimisesta ja niiden merkityksestä yliopistokirjastojen laatutyössä. Seuraavat ydin- ja tukiprosessit kuvattiin keskitetysti: 1. aineiston hankinta ja tiedon järjestäminen, 2. lainaus ml. kaukolainaus, 3. tietopalvelu ml. opetus, 4. johtaminen ja hallinto sekä 5. julkaiseminen.

Prosessikuvauksia varten luotiin laatu vastaavien verkosto ja kerättiin eri yliopistokirjastoissa tehtyjä prosessikuvauksia, jotka on tarkoitus koota prosessikuvausten esimerkkiaineistoksi.

Palvelupäällikkö Arja Juntunen Kuopion yliopiston kirjastosta tuotti kokoamansa yliopistokirjastojen laatu vastaavien verkoston avustamana yliopistokirjastojen ydin- ja tukiprosessien kuvaukset.

³ http://www.protsv.fi/stks/julkaisut/Laatu_ratkaisee.PDF

Neuvoston uudet hankkeet ja hankealoitteet

Kirjastoalan tutkimusohjelma alkoi muutostrendien selvittelyllä

Hankkeen käynnistäminen liittyy yliopistokirjastojen päämäärään edistää kirjastojen vaikuttavuutta. Opetusministeriö myönsi Tampereen yliopiston informaatiotutkimuksen laitokselle 20 000 euroa selvityksen tekemiseen yhteistyössä yliopistokirjastojen kanssa. Määräajaksi ministeriö asetti 30.4.2008. Myönnetty rahoitus oli vain runsas neljännes siitä, mitä haettiin.

Yliopistokirjastojen tutkimustarpeet –ohjausryhmä. Selvitysmies Jarkko Kari toinen oikealta.

Tampereen yliopiston informaatiotutkimuksen laitoksen johdolla tuotettavassa selvityksessä kartoitetaan keskeisimpiä tutkimustarpeita, joita liittyy yliopistokirjastojen palvelujen kehittämiseen osana muuttuvaa informaatioympäristöä sekä tutkimus- ja innovaatiojärjestelmää. Tutkimustarpeiden kartoituksen

perusteella laaditaan alustava suunnitelma tutkimusohjelmaksi, jossa määritellään ja perustellaan tutkimuksen fokusalueet.

Hankkeen aloituskokous pidettiin 12.10.2007. Vuoden 2007 aikana selvityksen tekijä keskittyi muutostrendien arviointiin. Arviointi alkoi kyselyllä, jossa kartoitettiin Suomen yliopistokirjastojen neuvoston jäsenten näkemyksiä siitä, mitkä ovat heidän mielestään yliopistokirjastojen toimintaympäristön tärkeimmät muutostrendit. Vuoden lopussa selvitysmies siirtyi tunnistamaan tutkimustarpeita. Esityksen tutkimusohjelmaksi hän laatii muutostrendien arvioinnin ja tutkimustarpeiden tunnistamisen jälkeen maaliskuussa 2008.

Rakenteellisten muutosten vaikutusten selvittämiseen haettiin rahaa

Yliopistokirjastojen neuvosto jätti loppuvuodesta opetusministeriöön hakemuksen rakenteellisen kehittämisen hankekokonaisuudesta. Hankekokonaisuuden esittämiseen johti vaikeus arvioida julkisen tutkimusjärjestelmän rakenteiden ja korkeakouluverkon kehittämisen, tuottavuusohjelman sekä yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisen vaikutuksia kirjastojen toimintaan. Tieto- ja viestintäympäristöhankkeen tavoitteet liittyvät myös valtion tietohallinnon kehittämiseen.

Rakenteellinen kehittäminen ja tietotekniikka keskusteluttivat neuvoston jäseniä Vaasassa 8.-9.10. pidetyssä kokouksessa illansuuhun saakka. Laajoja ja merkittäviä asioita, joiden kehittymistä ja seurausvaikutuksia on vaikea ennakoida.

Hanke-esityksessä haettiin rahoitusta yliopistolain ja muiden rakenteellisten muutosten vaikutusten selvittämiseen seuraavista näkökulmista: 1. hallinto, rahoitus ja rakenteet, 2. palveluiden toteuttamis- ja yhteistoimintamuodot ja 3. tieto- ja viestintäympäristö. Ensimmäisessä hankeosiossa tarkastelun kohteena ovat erilaisten yhteistyömuotojen ja liittoutumien edut ja haitat yliopistokirjastojen organisoitumisen ja palvelutoiminnan näkökulmasta. Toisessa osiossa haetaan uudenlaisia malleja yliopistokirjastojen vapaaehtoiselle yhteistyölle, konsortioyhteistyölle sekä erilaisten yliopistokirjastojen tarvitsemien ulkoisten palvelujen tuottamiselle. Kolmannessa osa-alueessa tavoitteena on selvittää yliopistokirjastojen sähköisten palvelujen kehittämistarpeet vuosina 2009-2012 ja mallintaa erilaiset yliopistokirjastojen sähköisen palvelun ympäristöt sekä näihin liittyvän

tieto- ja viestintäympäristön rakenteet ja toimintaprosessit ja liittymät muihin sähköisiin asiointipalveluihin.

Opetusministeriön edustajat sekä Suomen yliopistokirjastojen neuvoston puheenjohtaja, Kansalliskirjaston ylikirjastonhoitaja, kirjastoverkkopalveluiden johtaja ja Varastokirjaston johtaja kävivät 11.12.2007 neuvottelun rakenteellisesta kehittämisestä ja siihen liittyvästä hanketoiminnasta. Neuvotteluissa sovittiin, että opetusministeriö valmistelee ja käynnistää aihepiiriin liittyvän hankkeen vuonna 2008.

Arja-Riitta Haarala, neuvoston IT-hankeosuuden päähahmottelija.

Itä-Suomen yliopiston kirjastolaitoksen rakenteellisen kehittämisen pääarkkitehdit Jarmo Saarti ja Helena Hämynen kertoivat neuvoston Vaasan kokouksessa 9.10. missä Itä-Suomessa mennään⁴.

Neuvosto järjesti hankesuunnitelman pohjaksi Vaasassa 9.10. rakenteellisen kehittämisen kokouspäivän, jossa pidettiin esitelmiä ja laadittiin neuvoston SWOT. Yliopistokirjastojen toimintaan vaikuttivat vuonna 2007 ainakin seuraavat yliopistojen yhdistymis- ja yhteistyösuunnitelmat:

- Innovaatioyliopisto
- Turun yliopistokonsortio
- Itä-Suomen yliopisto ja
- Sisä-Suomen yliopistoallianssi.

Vuokko Palonen Vaasan tiedekirjasto Tritoniasta, josta suunnitellaan Vaasan yliopiston, Åbo Akademin ja Hankenin lisäksi yhteistä kirjastoa ja oppimiskeskusta Vaasan alueen ammattikorkeakouluille.

Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen yhteistyötä kaavailtiin vuonna 2007 seuraavilla paikkakunnilla ja hankkeissa:

- Oulun "Triple Helix"
- Lappeenranta (LTY ja EKAMK)
- Vaasa (VY ja VAMK)
- Åbo Akademi (ÅA ja Novia: SYH, YH Sydväst)
- Lappi (LY, RAMK ja KTAMK)
- Kuopio (KY ja Savonia)
- Joensuu (JoY ja PKAMK)
- Unipoli (TaY, TTY, TAMK ja PirAMK).

Turun yliopistokonsortion konseptista kertoivat Tore Ahlbäck ja Ulla Nygrén.

Anja Ukkola (oik.) seurasi kollegojen esityksiä ja loi itsekin tilannekatsauksen oman kirjastonsa osalta. Hänen kirjastossaan haetaan kiinteää yhteyttä alueen ammattikorkeakoulun kanssa.

⁴ <http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/neuvosto/hankkeet/rakenteellinenkehitys.html> (päivän materiaalin osoite)

Neuvoston osallistuminen kansallisten toimintojen ja toimintamallien kehittämiseen

Kansallisen arviointijärjestelmän kehittämiseen myötävaikutettiin

Asiakaskyselyn ja arviointijärjestelmän kehittäminen liittyy yliopistokirjastojen päämäärään edistää kirjastojen vaikuttavuutta. Yhteistyössä muiden kirjastosektoreiden ja Kansalliskirjaston kanssa yliopistokirjastot osallistuivat vuonna 2007 kansallisen arviointijärjestelmän ja asiakaskyselyn suunnitteluun. Neuvoston puheenjohtaja toimi kansallisen ohjausjärjestelmän vaikuttavuuden arviointiryhmän puheenjohtajana ja neuvostolla oli lisäksi edustus ryhmässä ja kyselyä laativassa työryhmässä. Neuvoston jäsenistö kommentoi kyselyluonnosta loppuvuodesta yliopistokirjastojen näkökulmasta.

Ylimääräisessä kokouksessa evästettiin FinELibin aineistohankintoja vuodelle 2008

Neuvosto järjesti 20.9. ylimääräisen kokouksen, jossa valmisteltiin esitys FinELibille Kansalliskirjaston yliopistokirjastoja koskevan aineistomäärärahan jakamisesta vuodelle 2008. Rahoitusta kohdennettiin hienoisesti tieteellisten perusaineistojen suuntaan. Kokouksessa nimettiin työryhmä miettimään vuoden 2009 jakoperusteita ja valmistelemaan FinELibille esitys yliopistokirjastojen aineistomäärärahan ja jakomallin periaatteiden uudistamisen vuoden 2009 alusta lukien.

Neuvoston jäsenet osallistuivat vuoden aikana aktiivisesti FinELib-yhteistyöhön ohjaus- ja konsortior ryhmän jäsenenä sekä esimerkiksi toimimalla FinELibin perusaineistotyöryhmässä ja laskennallisten kopäiväopiskelijoiden määrää miettivässä FTE-työryhmässä.

FinELibin Arja Tuuliniemelle todettiin, että pelkkä uudelleen kohdennus ei riitä, vaan perusaineistouudistukseen tarvitaan myös uutta rahaa.

Työryhmien kautta vaikutettiin kaukopalveluun, digitaaliseen julkaisu-toimintaan ja virtuaaliyliopiston kehittämiseen

Suomen yliopistokirjastojen neuvostolla oli edustus Linnea 2-kaukopalvelun ohjelmistoryhmässä sekä Suomen tieteellisen kirjastoseuran kaukopalvelutyöryhmässä, joiden kautta neuvostolla oli mahdollisuus vaikuttaa kaukopalveluohjelmistojen hankintaratkaisuihin sekä palvelun yleiseen kehittämiseen.

Lisäksi neuvostolla on ollut pitkään edustus avointa julkaisu-toimintaa Suomessa kehittävässä FinnOA-työryhmässä. Yliopistokirjastot tiedottivat omissa yliopistoissaan toimintamallista ja seurasivat julkaisuarkistojen kehittämisessä tehtäviä kansallisia ratkaisuja. Pyrittiin vaikuttamaan siihen, että avoimen tieteellisen julkaisu-toiminnan rahoitus turvataisiin osana tutkimusprojektin kustannuksia suunnitteluvaiheesta lähtien. Lisäksi tuotiin opetusministeriön suuntaan esiin, että julkaisuarkistojen rakentaminen ja avoin tieteellinen julkaisu-toiminta edellyttävät rahoitusta myös yliopistotasolla.

Ari Muhonen edustaa neuvostoa monissa elimissä, muun muassa Linnea 2:ssa ja FinnOA:ssa.

Neuvosto vaikutti virtuaaliyliopiston toimintaan johto- ja asiantuntijaryhmissä. Yksittäisten yliopistokirjastojen kautta osallistuttiin virtuaaliyliopiston julkaisukanava-hankkeeseen.

Kokoukset

Sidosryhmien edustajia vieraili neuvoston kokouksissa

Suomen yliopistokirjastojen neuvosto kokoontui vuonna 2007 kolme kertaa: Tampereen yliopiston Linna-rakennuksessa, Kansalliskirjaston Fabianian auditoriossa ja Vaasan tiedekirjasto Tritonian tiloissa. Fabianiassa pidettiin nopeasti kutsuttu ylimääräinen kokous ja Vaasassa oltiin poikkeuksellisesti kaksi päivää. Työvaliokunnan viidestä kokouksesta neljä pidettiin Kansalliskirjaston ja Helsingin yliopiston tiloissa ja yksi sähköpostin välityksellä.

Dosentti Ilkka Mäkinen piipah-ti neuvoston Tampereen kokouksessa ja neuvoston varapuheenjohtajan väitöstilaisuudessa.

Koska rakenteellinen kehittäminen ja säädösmuutokset ovat yliopistokirjastoille ja ammattikorkeakouluille molemmille tärkeitä, mietittiin AMKIT-konsortion kutsumista yhteiseen kokoukseen. Oma näkemys haluttiin kuitenkin selkeyttää ensin, joten keskinäistä kokousta ei vielä järjestetty. Neuvoston kokouksia kävi seuraamassa toiminnan kannalta tärkeitä sidosryhmävieraita: tutkijakunnan edustajia sekä opetusministeriössä yliopistokirjastojen asioita hoitava ylitarkastaja.

Yhteistyö opetusministeriöön tiivistyi entisestään vuoden aikana. Neuvoston puheenjohtaja ja sihteeri tapasivat henkilökohtaisesti yliopistokirjastojen asioita hoitaneet opetusministeriön edustajat: alkuvuodesta Anne Lehdon ja loppuvuodesta Anne Luoto-Halvarin. Tieto kulki myös sähköpostitse muun muassa organisaatiomuutoksista sekä rahoitukseen ja rakenteelliseen kehittämiseen liittyvistä asioista.

Sektoriyhteistyö tiivistyi ideaksi kirjastojen tulevaisuusohjelmasta

Neuvoston työvaliokunta osallistui kirjastosektoreiden yhteisiin kokouksiin. Sektorikokouksia järjestettiin vuonna 2007 kaksi. Yliopistokirjastojen neuvosto vastasi kevään kokouksen järjestelyistä ja AMKIT-konsortio syksyn tapaamisesta. Kirjastosektoriyhteistyön luonne muuttui yhä konkreettisemmaksi ja tavoitteellisemmaksi muun muassa yhteisen perusaineistojulkilauseuman ja tekijänoikeuslainsäädännön kehittämistä koskevan lausunnon myötä. Loppuvuodesta saatiin hahmotettua ajatus yhteisestä strategiasta kirjastojen tulevaisuusohjelmaksi, jolle päätettiin hakea opetusministeriön siunaus viemällä ehdotus kirjastohallinnon työryhmään keskusteltavaksi.

Yliopistokirjastojen neuvoston suunnittelija toimi kevään sektorikokouksen sihteerinä. Kristiina Hormia-Poutanen osallistui siihen yliopistokirjastojen neuvoston työvaliokunnan jäsenenä.

Neuvoston puheenjohtaja ja suunnittelija osallistuivat Kansalliskirjaston järjestämiin kirjastoverkkopalvelujen kehittämiskokouksiin yhdessä ja erikseen: osa kokouksista oli vain puheenjohtajille tarkoitettuja tulosneuvottelujen valmistelukokouksia ja osa sihteerikokouksia, joissa mietittiin Kansalliskirjaston kirjastoverkkopäivän järjestämistä.

Sektorikokouksen vetovastuu oli 20.3. yliopistokirjastojen neuvoston puheenjohtajalla Jarmo Saartilalla (toinen oikealta).

Tiedotteet ja kannanotot

Neuvoston rahoitusvaateet saivat valtakunnallista julkisuutta

Neuvosto tiedotti aktiivisesti muun muassa strategiastaan, julkilausumistaan, rahoituspalveluista sekä vuoden lopulla alkaneesta uudesta hankkeestaan. Parhaiten julkisuutta sai rahoitusjulkilausuman luovuttaminen, joka oli esillä ammattialan julkaisuissa ja sanomalehdissä Suomen Tiedotoimiston (STT) muokkaamana uutisena. Mediatiedotteita lähetettiin vuoden aikana neljä:

- 3/2007: Huippututkimuksen ja kansalaisten perusaineistoille tarvitaan 5 -10 miljoonan euron lisärahoitus
- 9/2007: Yliopistokirjastoilta rahoitusta koskeva julkilausuma
- 9/2007: Yliopistokirjastojen rahoituksesta on valmistunut perusselvitys
- 10/2007: Yliopistokirjastojen palveluihin liittyviä tutkimustarpeita selvitetään.

Jo ennen hallitusohjelmaa varten muokattua sektoreiden yhteistä, perustietoaineistojen rahoitusta koskevaa julkilausumaa, yliopistokirjastot lähestyivät eri puolueita sähköpostitse ja henkilökohtaisesti. Yliopistokirjastojen laatiman poliittiseen mielipiteeseen vaikuttamiseen pyrkivän kirjelmän pohjalta ainakin Jyväskylän ja Lapin yliopistossa laadittiin paikalliset uutiset. Alueellisesti perusaineistojen rahoitustarvetta yritettiin markkinoida myös henkilökohtaisesti poliitikoille. Neuvoston toimintaan liittyen julkaistiin tavanomaisia uutisia laajempia artikkeleita⁵ seuraavasti:

- Helena Mattila: Suomen yliopistokirjastot tähtäävät tutkimuksen ja opetuksen ytimeen. Signum 1/2007
- Aki Kangas: Informaatiolukutaidon opintosuunnitelma, opetusmateriaali ja verkosto palvelemaan yliopistokirjastoja. Signum 2/2007
- Kristiina Hormia-Poutanen: Perusaineistot kirjastoverkon esitys lisärahoituksesta tutkimuksen ja kansalaisten tiedonsaannin edistämiseksi. Signum 3/2007
- Pirkko Tokat: Kurkistus yliopistokirjastojen rahakirstuihin. Verkkari 6/2007.

Tuotettiin selvitys ja yhteistyössä muiden kanssa julkaisuja⁶

- Yliopistokirjastojen rahoituksen perusselvitys - välineitä suomen yliopistokirjastojen rahoituksen kehittämiseen.
- Laatu ratkaisee – laatutyön opas korkeakouluille.
- Informaatiolukutaito yliopisto-opetuksessa.

Perusaineistoista ja rahoituksesta laadittiin julkilausumat

- 20.3.2007. Huippututkimuksen ja kansalaisten perusaineistoille tarvitaan 5 -10 miljoonan euron lisärahoitus.
- 11.9.2007. Tutkimuksen perusaineistot vaarassa – yliopistokirjastot vetoavat rahoituksensa puolesta. Taustaselostus: Yliopistokirjastojen rahoituspalveluissa paljastui useita yliopistokirjastojen rahoitusta koskevia epäkohtia.

Kansalliskirjaston toiminnasta kirjelmöitiin

- 8.10.2007. Läpinäkyvyyttä Kansalliskirjaston toimintaan: Olemme huolissamme Kansalliskirjaston päätöksenteon tasapainoisuudesta sekä talouden seurannasta.

⁵ <http://pro.tsv.fi/stks/signum/200701/2.pdf>, <http://pro.tsv.fi/stks/signum/200702/3.pdf>,
<http://pro.tsv.fi/stks/signum/200703/4.pdf>, <http://www.helsinki.fi/kirjastot/verkkari/2007/06/rahakirstut.html>

⁶ <http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/neuvosto/asiakirjat/selvitykset.html>,
http://www.protsv.fi/stks/julkaisut/Laatu_ratkaisee.PDF,
<http://www.palmenia.helsinki.fi/kustannus/omasivu.asp?teosID=146>

Annettiin lausuntoja opetusministeriön ja ammattikorkeakoulujen suunnitelmista

- 14.9.2007. Lausunto opetusministeriön kehityssuunnitelmasta (kevällä lähetettiin oma tekstiesitys).
- 22.5.2007. Tekijänoikeusjärjestelmän arviointi ja tekijänoikeuslainsäädännön kehittäminen.
- 22.2.2007. Lausunto ammattikorkeakoulujen strategialuonnoksesta.

Neuvoston Internet-sivusto uudistettiin

Neuvoston Internet-sivut uudistettiin viestintäsuunnitelmiin nähden etujassa (ajoitus alun perin vuodelle 2008). Sivustojen uudistusta vauhditti Kansalliskirjaston www-sivuston siirtäminen julkaisujärjestelmään. Oman erillisen osoitteen ylläpitoon ei löytynyt tässä vaiheessa rahoitusta. Neuvoston sivujen osoite on <http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/neuvosto.html>.

Jäsenyydet

Jäsenistö kunnostautui uusilla puheenjohtajuuksilla

Vuonna 2007 yliopistokirjastojen johtajat nostivat jäsenyytensä tasoa neuvoston ulkopuolisissa johto-, ohjaus- ja työryhmissä siten, että heitä nimitettiin puheenjohtajiksi sellaisiin ryhmiin, joissa aikaisemmin yliopistokirjastoilla oli vain jäsenyys.

Marita Turpeinen, Kirjas-tot.fi-ohjausryhmän jäsen.

Jarmo Saarti, neuvoston, Varastokirjaston ja vaikuttavuudenarviointiryhmän puheenjohtaja, Kansalliskirjaston johtokunnan ja useiden neuvoston hankkeiden ohjausryhmien jäsen.

Kaisa Sinikara, neuvoston varapuheenjohtaja ja useiden neuvoston hankkeiden puheenjohtaja sekä FTE-ryhmän jäsen.

Päivi Kytömäki, FinElib-ohjausryhmän ja vaikuttavuudenarviointiryhmän sekä tekijänoikeusneuvotteluryhmän jäsen, FTE-ryhmän puheenjohtaja.

Suomen yliopistokirjastojen neuvostolla oli vuonna 2007 edustajat varsinaisina jäseninä seuraavissa elimissä⁷:

- Suomen virtuaaliyliopiston johtoryhmä (15.3.2007 - 31.12.2009): asiantuntijajäsen Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto
- Varastokirjaston johtokunta (1.3.2007-28.2.2010): puheenjohtaja Jarmo Saarti Kuopion yliopiston kirjasto, Christina Flemming Vaasan tiedekirjasto Tritonia
- Kansalliskirjaston johtokunta (1.8.2007-31.7.2010): Jarmo Saarti, Kuopion yliopiston kirjasto
- Suomen tieteellinen kirjastoseura STKS (2007): puheenjohtaja Pirjo Vatanen, Jyväskylän yliopiston kirjasto

⁷ Neuvostolla oli lisäksi kyseisissä ryhmissä varajäseniä, joita ei kuitenkaan ole lueteltu.

- FinELib-ohjausryhmä (22.1.2007-2009): Päivi Kytömäki, Oulun yliopiston kirjasto, FinELib-konsortiorryhmä (2007-2009): puheenjohtaja Mirja Iivonen Tampereen yliopiston kirjasto; Maria Schröder Hanken
- FTE-työryhmä: puheenjohtaja Päivi Kytömäki, Kaisa Sinikara
- FinnOA-työryhmä: Ari Muhonen, Teknillinen korkeakoulu; Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto
- Kirjastot.fi-ohjausryhmä: Marita Turpeinen, Taideteollinen korkeakoulu
- Kansalliskirjaston digitaalisen kirjaston ohjausjärjestelmä: verkkopalveluryhmä: Ari Muhonen, Teknillisen korkeakoulun kirjasto, vaikuttavuuden arviointiryhmä: puheenjohtaja Jarmo Saarti, Kuopion yliopiston kirjasto; Päivi Kytömäki, Oulun yliopiston kirjasto, ohjelmisto- ja standardisointiryhmä: Ari Hovila, Vaasan tiedekirjasto Tritonia
- Kansalliskirjaston yhteistilaston ohjausryhmä: Reino Lipponen, Lapin yliopiston kirjasto; Eila Tapio, Oulun yliopiston kirjasto
- Kansalliskirjaston kirjastosektoreiden yhteistä asiakaskyselyä valmisteleva työryhmä: Matti Raatikainen, Helsingin kauppakorkeakoulun kirjasto (Helecon); Tarja Tuoresjärvi, Teknillisen korkeakoulun kirjasto
- Tekijänoikeusneuvotteluryhmä: Päivi Kytömäki, Oulun yliopiston kirjasto.

Saartin kausi alkoi ja Sinikara jatkoi varapuheenjohtajana

Neuvoston työvaliokunta 2007

- Jarmo Saarti, puheenjohtaja (2007-2008), Kuopion yliopiston kirjasto
- Kaisa Sinikara, varapuheenjohtaja, Helsingin yliopisto (2007-2008)
- Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto

- Arja-Riitta Haarala, Tampereen teknillisen yliopiston kirjasto
- Pirjo Vatanen, Jyväskylän yliopiston kirjasto
- Ulla Nygrén, Turun kauppakorkeakoulun kirjasto

Neuvoston muut jäsenet 2007

- Tore Ahlbäck, Åbo Akademin bibliotek
- Hellevi Hakala, Teatterikorkeakoulun kirjasto <- 1.1.-13.5. Esko Ala-Peijari
- Matti Hjerpe, Helsingin yliopisto, keskustakampuksen kirjastot
- Helena Hämynen, Joensuun yliopiston kirjasto
- Mirja Iivonen, Tampereen yliopiston kirjasto
- Tiina Järvinen, Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto
- Irmeli Koskimies, Sibelius-Akatemian kirjasto
- Päivi Kytömäki, Oulun yliopiston kirjasto
- Eeva-Liisa Lehtonen, Helsingin kauppakorkeakoulun kirjasto
- Reino Lipponen, Lapin yliopiston kirjasto
- Ari Muhonen, Teknillisen korkeakoulun kirjasto
- Heli Mylly, Helsingin yliopisto, Viikin tiedekirjasto

- Tuulikki Nurminen, Turun yliopiston kirjasto
- Vuokko Palonen, Vaasan tiedekirjasto Tritonia
- Minna Meronen, Kuvataideakatemian kirjasto
- Pirjo Rajakiili, Helsingin yliopisto, Terveystieteiden keskuskirjasto
- Maria Schröder, Svenska handelshögskolans bibliotek
- Kaija Sipilä, Helsingin yliopisto, Kumpulän tiedekirjasto
- Marita Turpeinen, Taideteollisen korkeakoulun kirjasto
- Anja Ukkola, Lappeenrannan teknillisen yliopiston kirjasto
- Pentti Vattulainen, Varastokirjasto

Neuvoston ja työvaliokunnan sihteeri

- Helena Mattila, Kansalliskirjasto

Vanhojen hankkeiden ja ryhmien lisäksi nimettiin uusina yliopistokirjastojen tutkimustarpeet ja FinELibin aineistomääräraha 2009

Suomen yliopistokirjastojen neuvostolla oli vuonna 2007 seuraavissa hankkeissa ja työryhmissä nimetty jäsenistö: Kokoelmakartta, Informaation lukutaidon opintosuunnitelma, Rahoitus selvitys, Laadun ja vaikuttavuuden arviointi, Yliopistokirjastojen tutkimustarpeet ja FinELibin aineistomääräraha 2009. Hankkeiden organisointi keskustelutti neuvostoa ja sääntöjen vahvistamisen yhteydessä. Asiaan palattiin vielä vuoden viimeisessä kokouksessa, jossa hyväksyttiin projektilomake.

Kokoelmakartta

- Vuokko Palonen, Vaasan tiedekirjasto Tritonia, puheenjohtaja
- Anna-Kaisa Sjölund, Kansalliskirjasto 1.1.-30.4.2007, suunnittelija
- Esa-Pekka Keskitalo, Kansalliskirjasto
- Päivi Pekkarinen, Helsingin yliopisto, Terveystieteiden keskuskirjasto
- Aart Jan de Heer, Åbo Akademi
- Pentti Vattulainen, Varastokirjasto

- Raine Wilén, Kansalliskirjasto
- Merja Hyödynmaa, Tampereen yliopiston kirjasto
- Maija Miettinen, Suomen Akatemian tiedepoliittinen kirjasto
- Harri Ahonen, Kansalliskirjasto
- Juha Hakala, Kansalliskirjasto
- Ari Rouvari, Kansalliskirjasto
- Helena Mattila, Kansalliskirjasto

Laatu ja vaikuttavuus

- Ulla Nygrén, Turun kauppakorkeakoulun kirjasto
- Jarmo Saarti, Kuopion yliopiston kirjasto
- Mirja Iivonen, Tampereen yliopiston kirjasto

- Kaisa Sinikara, Helsingin yliopisto
- Prosessikuvaukset:
- Arja Juntunen, Kuopion yliopiston kirjasto
- Www-sivut, ilmoittautumislomakkeet:
- Helena Mattila, Kansalliskirjasto

Informaatiolukutaidon opintosuunnitelma

- Kaisa Sinikara, Helsingin yliopisto, puheenjohtaja
- Aki Kangas, sihteeri (1/2007)
- Jarmo Saarti, Kuopion yliopiston kirjasto
- Maija-Leena Huotari, professori, Helsingin yliopisto, Oulun yliopisto
- Johanna Tevaniemi, informaattikko, Tampereen yliopiston kirjasto
- Arja Juntunen, palvelupäällikkö, Kuopion yliopiston kirjasto
- Anne Buttler, koulutuspoliittinen sihteeri, Helsingin yliopiston ylioppilaskunta
- Anne Nevgi, tutkijalehtori, Helsingin yliopisto

- Kari Tuononen, verkkopedagogiikan asiantuntija, Helsingin yliopisto
- Eero Sormunen, professori, Tampereen yliopisto

Yhdyshenkilöverkosto ja www-sivut:

- Tuula Ruhanen ja Leena Koivula, Helsingin yliopisto, käyttäytymistieteellisen tiedekunnan kirjasto

Kysymyspankki:

- Katri Rintamäki, Vaasan tiedekirjasto Tritonia

Kirjastonjohtaja Tuula Ruhanen ja kirjastonhoitaja Leena Koivula Helsingin yliopiston käyttäytymistieteellisen tiedekunnan kirjastosta ottivat vuoden 2007 alusta informaatiolukutaitohankkeessa kehitetyn yhdyshenkilöverkoston ja verkkosivuston koordinoinnin oman työn ohella hoidettavaksi. Ruhanen ja Koivula jatkoivat kehittämistä muun muassa tuottamalla englanninkielisen verkkosivustokokonaisuuden sekä järjestämällä informaatiolukutaitohankkeen rahoituksella Helsingissä ja Kuopiossa pedagogisen päivän. Ruhanen esitteli informaatiolukutaidon kehittämistä Lontoon kirjastoseurojen kattojärjestön CILIPin ja Suomen IL-hankkeen edustajien yhteisessä seminaarissa joulukuussa 2007. Britannian matkalta löytyi yhdyshenkilöverkostolle myös kansainvälisiä yhteistyökohteita.

Rahoitus selvitys

- Kaisa Sinikara, Helsingin yliopisto (puheenjohtaja)
- Arja-Riitta Haarala, Tampereen teknillisen yliopiston kirjasto
- Eeva-Liisa Lehtonen, Helsingin kauppa- korkeakoulun kirjasto
- Tuulikki Nurminen, Turun yliopiston kirjasto

- Markku Laitinen, Kansalliskirjasto
 - Helena Mattila, Kansalliskirjasto
 - Sinikka Koskiala, selvityksen tekijä
- Tilastot:
- Pirkko Tokat, Helsingin yliopisto
- Kyselyn koonti:
- Mari Aaltonen, Teknillinen korkeakoulu

Rahoitus selvityksen tilastot tuotti Pirkko Tokat Helsingin yliopiston kirjastopalvelujen koordinointiyksiköstä.

Rahoitus selvityksen kyselytiedot kirjastojohdajilta keräsi Mari Aaltonen Teknillisen korkeakoulun kirjastosta.

Yliopistokirjastojen tutkimustarpeet

- Eero Sormunen, Tampereen yliopisto, informaatiotutkimuksen laitos, puheenjohtaja
- Jarkko Kari, Tampereen yliopisto, informaatiotutkimuksen laitos, selvityksen tekijä

- Jarmo Saarti, Kuopion yliopiston kirjasto
- Helena Mattila, Kansalliskirjasto
- Maija-Leena Huotari, Oulun yliopisto
- Gunilla Widén-Wulff Åbo Akademi

FinELibin aineistomääräraha 2009

- Mirja Iivonen, Tampereen yliopiston kirjasto, puheenjohtaja
- Ari Alkio, Kansalliskirjasto, sihteeri
- Maria Schröder, Svenska handelshögskolans bibliotek, Hanken
- Kaija Sipilä, Helsingin yliopisto, Kumpulan tiedekirjasto

- Ulla Nygrén, Turun kauppakorkeakoulun kirjasto
- Päivi Kytömäki, Oulun yliopiston kirjasto
- Ari Muhonen, Teknillisen korkeakoulun kirjasto
- Arja Tuuliniemi, Kansalliskirjasto

Katri Rintamäki Tiedekirjasto Tritoniasta ja Klaara-kysymyspankki.

Toimitus: Helena Mattila.

Kuvat: Helena Mattila, Jukka Pennanen, Päivi Jokitalo, Kaisa Sinikara, Eero Roine, Risto Juonen, Jarmo Saarti, Suvi Räisänen, Uljana Stelmahova ja Jarmo Antila.